

Ds Maaike Schepers v.d. Poll

Gemeente van Jezus Christus,
Het thema is: leer ons bidden.

Hoe hoort men te bidden? Die vraag vormt een rode draad in de teksten van vandaag. Abraham voert bij God het pleit voor de stad Sodom, op een bijna onbeschaamde wijze, alsof hij tot het uiterste wil gaan om God te bewegen tot barmhartigheid en mededogen. Het gebed van Abraham wordt gekenmerkt door stug volhouden én door gehoor vinden. Want het blijkt dat God bereid is om zijn oordeel bij te stellen omwille van een paar rechtvaardigen. God blijkt gevoelig voor de gerechtigheid van de mens.

Op een vergelijkbare wijze spreekt Jezus over het gebed, Ook voor Hem is het een kwestie van uithoudingsvermogen. "Vraag en er zal je gegeven worden, zoek en je zult vinden, klop en er zal voor je worden opengedaan." Dat betekent: denk niet te snel dat je onbescheiden of brutaal bent. Eerst wat uitspraken van mensen over bidden:

- Dominee, ik bid niet meer, want het helpt toch niet...
- Als ik de dag met gebed begin, beleef ik de dingen heel anders.
- Ik bid alleen als ik er behoefte aan heb.
- Als het gebed de ademhaling van het geloof is, dan zijn veel christenen in ademnood.
- Ik vind het belangrijk vaste tijden voor het gebed te hebben, anders verwatert het bidden.

Hieruit blijkt dat bidden door veel mensen anders beleefd wordt.

Wat is bidden? Het woordenboek zegt: bidden is zich richten tot God.

Anderen zeggen: bidden is de energiecentrale van het geloof of de telefoonverbinding met God.

Tegenwoordig is bidden niet meer vanzelfsprekend. Door de gejaagdheid van ons leven kunnen we soms moeilijk de rust vinden om stil te zijn of stil te staan bij de diepte van ons leven.

Bidden komt in elke godsdienst voor; zeker in het jodendom, de islam en het christendom.

Voor de gelovige jood is bidden één van de vele godsdienstige plichten. In het gebed stelt hij zich voor Gods aangezicht en spreekt Hem persoonlijk aan. Daar is de jood met zijn hele hart bij betrokken. Tijdens het bidden draagt hij een gebedsmantel en gebedsriemen, zoals Mozes dat heeft voorgeschreven. De gebeden worden driemaal per dag gezegd en het zijn vaste gebeden.

Voor de moslim is het gebed ook een verplichting. Vijf keer per dag ligt hij daarbij geknield in de richting van Mekka en raakt met het voorhoofd de grond aan. Een rituele reiniging van handen, voeten en gezicht gaat aan het gebed vooraf. Het gesprek is voor moslims geen vorm van een gesprek met zijn God (Allah), maar een teken van onderwerping.

Wat is bidden voor de christen? Kort gezegd: de vertrouwelijke omgang met God. Het gaat uit van een persoonlijke relatie. In het gebed mogen we de Heer vertellen wat er in ons leeft; we mogen Hem onze tekortkomingen belijden; we mogen Hem vragen wat we nodig hebben; we mogen Hem danken en loven om Zijn goedheid en grootheid. We mogen ons verdriet met Hem delen en Hem onze ziekten, zorgen en problemen voorleggen. Er is geen verplichting in het christendom om zoveel keer per dag te bidden, maar de traditie was bij de maaltijden en voor het slapen gaan. Voor kinderen was het een vast gebedje, in mijn jeugd was dat: Ik ga slapen, ik ben moe - 'k Sluit mijn beide oogjes toe;

Here, houd ook deze nacht; over ons getrouw de wacht.

Wat is bidden? De wortel van het gebed is niet de behoefte van de mens, maar het verlangen van God, zo zegt men het in de joodse traditie. Dat verlangen heeft God bekend gemaakt in de tora. Wat in het gebed aan God gevraagd wordt, is tegelijk opdracht aan de mens. B.v. wanneer wij God bidden om vrede is het de opdracht voor de mens de vrede te bewerkstelligen. Ik denk hierbij aan vrede in ons eigen hart en leven.

Bidden is niet alleen iets dat we doen, maar ook iets dat ons gebeurt. Het zijn niet alleen de woorden spreken. Het is veel meer dan dat; het is: ons door de woorden van het gebed laten aanspreken, zodat ze in ons leven gaan werken. Het gebed moet uit het hart komen. Zo krijgen we een persoonlijke relatie met de Heer.

Bidden is ook vragen, het is zelfs een grondvorm van bidden. We leggen onze noden, angsten, verdriet, rampen voor God neer en vragen om Zijn nabijheid. We vragen voor zieken om genezing. Soms lijkt God heel ver weg en denken we vaak dat Hij ons niet hoort, dat kan ons de reactie ontlokken: bidden helpt niet. Op onze vragen lijkt het of we geen antwoord krijgen. Maar in het gelezen gedeelte zegt Jezus: bid en u zal

gegeven worden. Dit gezegde heeft geen betrekking op aardse zaken of gaat over mensen onderling. Dit bidden heeft betrekking op de verhouding God en mens. God geeft antwoord op ons bidden, misschien anders dan wij verwachten, maar Hij laat geen bidder in de kou te staan. Ons bidden is vaak een vragenlijstje. Dat mag ook als wij daarnaast maar bidden: "Uw wil geschiede..." Paulus schrijft in Romeinen 8: we weten niet wat we bidden zullen naar behoren, maar de Geest vormt onze gebeden zo dat ze voor God kunnen bestaan.

Wat is bidden? De vraag wordt omgevormd tot: Heer, leer ons bidden.

Als de leerlingen vragen: leer ons bidden, dan houdt Jezus geen lange en moeilijke toespraak, maar Hij zegt: "bidt aldus". Zeg dan: Vader, laat Uw Naam geheiligd worden. Lucas geeft hier een verkorte versie van het Onze Vader weer. Bij Mattheüs lezen we de woorden zoals wij die aan het eind van de gebeden gezamenlijk uitspreken.

Het openingswoord "Vader" onderstreept de persoonlijke verhouding van de mens tot God. De nietige mens mag de hoge en heilige God als Vader aanspreken. We mogen vertrouwelijk met God omgaan, maar toch is er ook afstand. God is de geheel Andere. Wij kunnen ons niet met Hem vergelijken. Daarom mogen we Hem op verschillende manieren aanspreken. Het is vaak hoe wij zelf voelen tegenover Hem te staan.

"Laat Uw naam geheiligd worden." Er is een joods gebed dat zegt: "verhoogd en geheiligd zij Zijn grote naam in de wereld." Daar gaat het om: Gods naam hooghouden, Gods naam met eerbied noemen, Gods naam groot maken in deze wereld. Dat is de opdracht voor de mens om daar aan te werken. Gods naam misbruiken is een belediging van de Allerhoogste. Daarom moeten we zuinig zijn op de naam van God.

"Laat Uw Koninkrijk komen." God zelf wil dat wij verlangen naar dat Rijk. Hijzelf is de koning over het Rijk en toch is het niet in een atlas te vinden. Het is geen bepaald gebied dat aan te wijzen is, maar het is te zien in de naaste. Wie omziet naar de medemens is bezig in het Koninkrijk van God. Jezus'taak is het dat Koninkrijk te verkondigen. Vooral in gelijkenissen vertelt Jezus hoe het in dat Rijk toe gaat. Recht en gerechtigheid, vrede, liefde en trouw zijn kenmerken van het Rijk. Het is heden en toekomst tegelijk. De volle doorbraak moet nog komen. In deze bidden we om de groei en de voortgang van Gods Rijk in deze wereld. We verlangen ernaar dat er nu al iets zichtbaar wordt van de nieuwe orde van leven dat kenmerkend is voor dat Rijk. Bij de terugkomst van Christus zal het Rijk er in alle volmaaktheid zijn. Geen rouw, geen verdriet, geen pijn, geen ziekte zal er meer zijn. God zelf zal dan bij mensen wonen. Het is een belofte die ons doet duizelen. Maar de komst van dat Rijk is ook een roeping. Het is gave en opgave. De gelijkenis van de vriend die om brood vraagt, is de opgave om het brood te delen. Omdat ze vrienden zijn of omdat de ander zo aandringt, worden hem de broden gegeven.

Jezus laat een heel menselijke manier zien om met God om te gaan. Je mag blijven bidden. Je mag God blijven aanspreken op Zijn belofte.

Een indrukwekkend voorbeeld hiervan is het gesprek tussen God en Abraham. Abraham loopt met de drie mannen die bij hem gegeten hebben, een eindje op om hen uitgeleide te doen. Dan vertelt de Heer (Hij blijkt één van drie mannen te zijn) dat Hij het voornemen heeft Sodom te verwoesten en van de aardbodem weg te vagen. Sodom: stad van onrecht en geweld; stad zonder toekomst; stad waar de nacht heerst; stad van rijkdom en overvloed. Abraham staat perplex. Hij weet niet wat hij zeggen moet en gaat voor de Heer staan. De Heer zwijgt en wacht af. In gedachten ziet Abraham Sodom voor zich, met alle mensen die er wonen, inclusief zijn neef Lot, voor wie hij de zorg op zich had genomen. Abraham stapt op de Heer toe en zegt zomaar in eens: "wilt U behalve de schuldigen ook onschuldigen het leven benemen? Misschien dat er in de stad 50 onschuldigen zijn, zou U dan ook hen laten omkomen! Dat kunt U toch niet doen! U die Rechter bent over de hele aarde, moet toch Zelf rechtvaardig handelen? Nee, inderdaad, dat zou niet rechtvaardig zijn. Maar is DAT wat Abraham de Heer bidt? NEE, want hij vraagt de Heer om de hele stad te sparen omwille van de rechtvaardigen die daar nog zijn. Hij vraagt dat de schuldigen zullen worden gespaard omwille van die 50,45,40,30,20 of 10 onschuldigen.

Vraagt Abraham dit aan de Heer uit medelijden of barmhartigheid? Abraham vraagt dit door zijn geloof, want hij gelooft dat wanneer er nog 10 rechtvaardigen zijn een humane toekomst mogelijk is. Tien rechtvaardigen kunnen de toekomst van de stad, van de wereld redden.

Abraham gaat als Verbondspartner van de Heer met Hem het geding aan. Hij komt op voor Sodom, hij doet alles wat hij kan, maar hij legt daarna de verantwoordelijkheid bij de Heer neer.

Het is aan ons als gelovigen om bij de Heer aan de bel te trekken over het onrecht op aarde; om medeverantwoordelijkheid te dragen voor deze wereld. Ook in de kerk moeten we leren om ons in te zetten voor mensen en het "Heer, ontferm U" te roepen. Wij zijn er als gemeente niet voor onszelf, maar tot behoud van anderen omwille van een menselijke toekomst voor de wereld.

Heer, leer ons bidden. Heer, leer ons zo te bidden dat de ander de weg tot U vindt. Amen.